

Krajská vědecká knihovna v Liberci, příspěvková organizace
Wissenschaftliche Bibliothek in Liberec
Research Library in Liberec
Rumjancevova 1362/1, CZ 460 53 Liberec
telefon: +420 482 412 111, telefax: +420 482 412 122
library@kvkli.cz

Stanu se menším a ještě menším, až budu nejmenším na celém světě. *Die Welt ist alles, was der Fall ist.*
Nothing to be done. Sem, knihomilče, knihu zvláštní žádáš-li mítí! Vedle vrcholů kerконоошкých a řízkoských objevů a se v Čechách po odpadnutí uďá první luhá země i na veneni Ještěda.
Blázniviny se rozsévají nazdarbůh.
»Kde jsem se to zase ocitl?« divil se Křek, když vyjplhal na svůj křtinec uprostřed dětského hřiště a zvědavě se rozhlížel.
Es war spät abends, als K. ankam.
Být básníkem, to není jenom tak. Mnozí odušlívci, když se ocitli na počátku velikolepého měsíce čerma, usedají do sítnu platanů a jejich upjatné vzezření se stává mírným.
Byl pozdní večer – první máj, večerní máj – byl lásky čas. Šivam šantamidjam varam lokapalam parabrahma lingam bhadže pandurangam.
Slunko bylo u samého západu a svatojánská broučci vstávali. Odpusti, kdo hvězdám neveríš.
Oh, moje Manon!
From fairest creatures we desire increase, that thereby beauty's rose might never die.
www.kvkli.cz

Koncepce

Krajské vědecké knihovny v Liberci na roky

2021 – 2027

srpen

2020

Koncepce Krajské vědecké knihovny v Liberci na roky 2021-2027

Koncepce rozvoje Krajské vědecké knihovny v Liberci, příspěvkové organizace, na období 2021-2027 (dále jen Koncepce KVK) je vytvořena v souladu s příslušnými legislativními dokumenty (Knihovní zákon, Metodické pokyny MK ČR, atd.), s celostátní Koncepcí rozvoje knihoven v České republice na léta 2021 – 2027 s výhledem do roku 2030 a s Programem rozvoje Libereckého kraje a se Strategií rozvoje Libereckého kraje 2021+.

Koncepce KVK je doplněna o samostatný dokument „Koncepce zajištění výkonu regionálních funkcí v knihovnách Libereckého kraje 2021-2027“.

1. Popis stávající situace

Krajská vědecká knihovna v Liberci (dále KVK) je veřejnou knihovnou s univerzálním knihovním fondem doplněným specializovanými fondy. Dle knihovního zákona je základní součástí systému knihoven. Vykonává koordinační, odborné, informační, vzdělávací, analytické, výzkumné, metodické a poradenské činnosti. Je hlavním garantem dostupnosti veřejných knihovnických a informačních služeb v Libereckém kraji.

V rámci své činnosti spolupracuje s Národní knihovnou ČR při zpracování národní bibliografie a souborného katalogu. Zpracovává a zpřístupňuje regionální databáze a nabízí přístup do mnoha elektronických informačních zdrojů. Spolupracuje s knihovnami v kraji při zavádění nových technologií v oblasti veřejných knihovnických a informačních služeb. Uchovává národní kulturní dědictví, zejména knižních fondů historické regionální literatury, periodik a tiskovin.

KVK plní rovněž funkci základní knihovny, tedy městské knihovny pro Statutární město Liberec, město přispívá na její městskou funkci (akvizice literatury v hlavní budově i provoz 6 poboček na území města Liberce).

KVK je garantem výkonu regionálních funkcí (dále RF) v Libereckém kraji. Úloha krajské knihovny je specifikována v Zákoně č.257/2001 Sb. o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon) v § 11. Dle odstavce 3 krajská knihovna plní a koordinuje plnění regionálních funkcí (dále RF) vybranými základními knihovnami v kraji.

Vytváří pro ně informační základnu, plní koncepční úkoly, zabývá se vzděláváním knihovníků, koordinací, kooperací, metodikou a kontrolou činností spojených s výkonem RF. Pro knihovny Českolipska, Jablonecka a Semilská zajišťuje služby prostřednictvím městských knihoven v České Lípě, Jablonci nad Nisou a Semilech, které na základě smluv pověřuje výkonem RF. Knihovnam na území okresu Liberec poskytuje sama v souladu se standardy pro výkon RF přímé služby (metodické návštěvy, výměnné soubory, nákup a zpracování knihovního fondu z prostředků obcí aj.).

Knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí - tzv. „pověřené knihovny“ (dále PK) jsou největší knihovny v bývalých okresech Libereckého kraje, které navazují na svoji dlouholetou činnost v rámci dřívějších kooperačních systémů a zároveň splňují Atest pověřené knihovny. KVK v Liberci má s nimi od r. 2002 uzavřené písemné smlouvy o přenesení regionálních funkcí z krajské knihovny na základní knihovnu:

- Městská knihovna v České Lípě (pro oblast Českolipska)
- Městská knihovna v Jablonci nad Nisou (pro oblast Jablonecka)

- Městská knihovna Semily (pro oblast Semilská)

Kromě funkcí vyplývajících z postavení krajské knihovny plní KVK funkci vědecké knihovny naplňováním odborných knihovnických a informačních služeb, např. poskytováním meziknihovnických výpůjčních služeb, prezenčních a absenčních výpůjčních, bibliografických a referenčních služeb, zprostředkováním přístupu k elektronickým informačním zdrojům a elektronickým knihám a k obsahům digitalizovaných dokumentů na portále Kramerius.

KVK sídlí v moderní bezbariérové budově postavené v letech 1996-2000. Pro veřejnost se otevřela v roce 2001. Je kulturním a vzdělávacím centrem pro obyvatele města Liberec a pro obyvatele celého Libereckého kraje. Svým fondem (1 400 000 médií) je největší a nejvýznamnější knihovnou v Libereckém kraji. Je začleněna do systému českých knihoven jako jedna ze 14 krajských knihoven. KVK je členem Svazu knihovníků a informačních pracovníků (SKIP) a Sdružení knihoven ČR (SDRUK). Dotace pro metodické i praktické činnosti vyplývající z titulu Regionální funkce je od roku 2016 začleněna do rozpočtu KVK.

- knihovna je centrem knihovnických služeb pro 18 000 registrovaných čtenářů, slouží i cca 400 000 návštěvníkům ročně (denní návštěvnost 1 500)
- kromě papírových knih a časopisů nakupuje i další média - CD a DVD nosiče, mapy, notové záznamy, odborné elektronické knihy v angličtině a češtině, elektronické zdroje. Knihovna umožňuje přístup k několika elektronickým databázím s informacemi z mnoha oborů (mj. Academic Search Complete, Press Reader, kolekce hudebních databází Naxos, z českých Anopress Online, databáze norem ČSN).
- knihovna je centrem vzdělávání pro veřejnost, oslovuje všechny věkové kategorie, podporuje čtenářskou gramotnost hlavně u dětí pořádáním základních bibliografických lekcí, u starších žáků a studentů se zaměřuje zejména na rozvoj informační gramotnosti
- knihovna usiluje o digitalizaci vlastního knihovního fondu (program IROP a VISK)
- knihovna dodržuje parametry stanovené Standardem pro VKIS
- knihovna je aktivní v přeshraniční spolupráci s polskými a německými partnery (EUREX) v rámci ERN, rovněž s knihovnami partnerského švýcarského kantonu St. Gallen
- knihovna pořádá školení pro vlastní zaměstnance i pro knihovníky Libereckého kraje, semináře, studijní cesty ve spolupráci se SKIP a SDRUK, jazykové kurzy.
- knihovna je vzdělanostním, kulturním, volnočasovým a setkávacím centrem pro všechny obyvatele Libereckého kraje.

Vize dalšího rozvoje:

Knihovna bude poskytovat své služby v souladu s celostátní Konceptí rozvoje knihoven v České republice na léta 2021 – 2027 s výhledem do roku 2030.

Zde se knihovny deklarují jako „**pilíře občanské společnosti, vzdělanosti a kultury**“ ve třech kapitolách:

- 1. Knihovny jako pilíře rozvoje občanské společnosti a přirozená centra komunit**
- 2. Knihovny jako vzdělávací a vzdělanost podporující instituce**
- 3. Knihovny jako správci kulturního a znalostního bohatství**

Celostátní Koncepte rozvoje knihoven v České republice na léta 2021 – 2027 s výhledem do roku 2030 stanovuje vize do roku 2030 v každém ze tří oddílů a strategické cíle v pěti bodech:

- a) Knihovny jako komunitní, vzdělávací a kulturní centra
- b) Informační služby knihoven v analogovém a digitálním prostředí
- c) Trvalé uchování tradičních knihovnických dokumentů

- d) Výstavba knihoven, podpora infrastruktury ICT v knihovnách
- e) Vzdělávání pracovníků knihoven

Cíle koncepce rozvoje KVK v Liberci:

Prioritou Krajské vědecké knihovny v Liberci je sloužit veřejnosti jako **komunitní, vzdělávací a kulturní centrum**, svou programovou nabídkou zajišťovat mimoškolní vzdělávání i vzdělávání široké veřejnosti formou přednášek, seminářů, výstav a dalších aktivit. Knihovna chce poskytnout prostor pro volnočasové aktivity ve spolupráci se spolky a dalšími organizacemi, podporovat občanskou společnost.

- Knihovna nabídne uživatelům **informační služby v analogovém i digitálním prostředí**, tedy výpůjčky a poradenství přímo v knihovně, ale i služby online včetně přístupu k celostátním digitálním knihovnám, např. k Národní digitální knihovně. Knihovna je členem portálu knihovny.cz (Centrální portál knihoven). Je rovněž členem konsorcií poskytujících odborné elektronické databáze.
- Knihovna umožní kvalitní a moderní služby veřejnosti v hlavní budově i na pobočkách, neustále zlepšuje nabídku tištěných a digitalizovaných informačních zdrojů, vytváří regionální databáze médií i osobností Libereckého kraje. **Trvale uchovává tradiční knihovní dokumenty**, provádí digitalizaci, odkyselování i restaurování. Vzácné dokumenty jsou uloženy v klimatizovaném trezoru.
- Stálou úlohou knihovny je dobře plnit její regionální funkci a koordinovat plnění regionálních funkcí vybraných základních knihoven v kraji, poskytovat služby v souladu s knihovnickými Standardy, metodicky vést knihovny pověřené regionální funkcí a přímo všechny knihovny v okrese Liberec. Usiluje o zlepšení situace knihoven v kraji, doporučuje obcím **možnosti podpory výstavby nových nebo rekonstrukce stávajících knihoven**. Knihovna chce aktivně rozšiřovat svou působnost do zahraničí, spolupracovat se zahraničními subjekty a velký důraz klást na trvalou spolupráci knihoven v Euroregionu Nisa.
- Role knihovny jako vzdělávacího centra vybaveného moderní informační technikou vyžaduje kompetentní pracovníky, které knihovna zaměstnává jako lektory či přednášející. Spolu s rolí knihovny se mění i role knihovníka, velký důraz je proto kladen na **celoživotní vzdělávání knihovníků** - nejen v oblasti literatury, ale i informačních technologií, pedagogických schopností a dovedností.

Pro další rozvoj a obnovu služeb KVK je nutný (podobně jako v jiných krajích) každoroční nárůst finančních prostředků o cca 8% - tedy o inflaci, obdobně by se měl tento roční nárůst týkat i dotace Libereckého kraje na regionální funkci vykonávanou pověřenými knihovnami.

2. Potřeby vyplývající ze stávajícího stavu včetně plánovaného harmonogramu realizace

2.1. Stavebně technické

Současný stav:

Budova Krajské vědecké knihovny byla postavena v letech 1996-2000, plně zprovozněna byla v březnu 2001. Moderní budova poskytuje prostor pro umístění 1.400.000 médií umístěných ve volném výběru nebo v depozitářích. Oba depozitáře umístěné ve spodní části budovy mají sice rezervu na několik let, ale s knižním fondem je nutné neustále pracovat (posunovat dle potřeb, vyřazovat, atd.). Roční přírůstek se pohybuje kolem 25 000 exemplářů. Potřeba „odložení“ části

fondy do centrálního depozitáře je stále naléhavější. Velikost budovy předpokládá značné provozní náklady (světlo, teplo, elektrická energie), náklady na opravy a údržbu střechy (pravidelné revize), kovových a skleněných částí konstrukce. Denní návštěvnost cca 1500 lidí klade značné nároky na údržbu interiéru a celkovou čistotu budovy. Součástí budovy je synagoga se samostatným provozem a podzemní parkoviště, jejichž provozovatelem je od 29. 12. 2015 právě knihovna (do té doby SML). Část pozemku pod budovou patří Židovské obci v Liberci, knihovna platí Židovské obci roční nájemné. V roce 2019 proběhla obnova některých částí knihovny (oprava části střechy a světlíku, osvětlení ve veřejných prostorech, rekonstrukce WC, výměna koberce, klimatizace v depozitáři, vytvoření studoven, instalace světelných tabulí na fasádě) v rámci projektu IROP EU „*Knihovna Liberec - zkvalitnění ochrany a zpřístupnění knihovního fondu a jeho prezentace*“ (realizace projektu začala v roce 2017 a končí v dubnu 2021). Celková částka vynaložená na projekt, zahrnující i další aktivity činila 37 061 486,- Kč.

Přesto si dům vyžaduje další opravy a úpravy, které se při přípravě projektu nedaly zohlednit. Hodně využívaná budova stárne a spolu s ní i její technické zabezpečení. Ukázala se nezbytnost neustálé kontroly střechy a opláštění budovy – i z důvodu měnících se meteorologických podmínek.

Výhled 2020 – 2027:

- **2020:** zakoupení nového parkovacího systému do podzemních garáží - cca 1 mil. Kč
oprava osvětlení ve skladech D1, D2 – cca 500 tis. Kč
velká oprava terasy z ulice Pastýřská – havarijní situace, do budovy zatéká - cca 300 tis. Kč
- **2021-2022:** rekonstrukce ploché střechy nad denní čítárnou – hala – 3 mil. Kč
výměna některých protipožárních dveří v knihovně (např. u sálu) – 200 tis. Kč
rekonstrukce topení včetně úpravy software (vznik více okruhů) – 600 tis. Kč
žaluzie do velkého sálu – 100 tis. Kč
- **2022-2023:** odvlhčení podzemního parkoviště a odstranění dělicích ostrůvků – cca 2 mil. Kč
zakoupení nového automobilu (dodávka) – cca 800 tis.
- **2025-2027:** generální oprava střechy – cca 10 mil. Kč
Standardní servis / výtahy, EPS, EZS, elektro, dveřní technika – ročně cca 200 tis. Kč.
Postupná obměna vybavení knihovny (židle, sedací nábytek, výstavní panely, atd.) – ročně cca 100 tis. Kč
Solární panely na střechu budovy, rezervoár pro využití dešťové vody – cca 5 mil. Kč

2021-2027: dílčí úpravy interiérů poboček - průběžně dle potřeby a financí - žádosti na SML, MK ČR a Liberecký kraj, evtl. vytvoření nové pobočky v oblasti Františkova

2.2 Expoziční, prezentační – FONDY knihovny

Současný stav:

Knihovní fond:

KVK se v letech 2014-2020 zaměřovala na **akvizici a zpracování** tištěných a elektronických publikací v češtině i v cizích jazycích dle potřeby menšin žijících na území Libereckého kraje nebo pro potřeby studentů cizích jazyků. Důraz byl rovněž kladen na literaturu v jazyku našich sousedů - v němčině a polštině. KVK se i nadále zaměřovala na literaturu a učebnice v angličtině, němčině a francouzštině s podporou partnerských organizací, Goethe-Institut, Rakouské ministerstvo zahraničí a Francouzské velvyslanectví - s kterými je navázána trvalá spolupráce. Odborné zahraniční publikace knihovna nakupovala v souladu s tradičními obory Libereckého kraje - sklo, textil, dále architektura, design, zaměřili jsme se i na současnou evropskou a americkou beletrii a

v oblasti odborné literatury na ekonomii, sociologii, pedagogiku, česko- německé vztahy a částečně i na technické obory (nanotechnologie, biotechnologie, mechatronika). Doplnění cizojazyčné literatury bylo zajištěno díky prioritě 12 Koncepce rozvoje knihoven ČR (nákup literatury pro národnostní menšiny a znevýhodněné skupiny). **Získávání produkce regionálních nakladatelství** (povinný výtisk) je samozřejmostí, i v elektronické podobě.

Nákup elektronických publikací se řídí nabídkou na českém trhu, která se rozrůstá, a počet výpůjček roste – rozvoj virtuálních služeb je pro rozvoj knihovny významný. U zahraničních elektronických knih a elektronických informačních zdrojů (databází) se KVK snažila o využití financí z prostředků MK ČR a z operačních či přeshraničních programů EU. Je využíváno i finančně zajímavých konsorciálních nabídek při sdružení několika knihoven (CzechElib).

Na portálu Kramerius je nyní k dispozici téměř 900 000 stran dokumentů, které byly zdigitalizovány spolu s metadaty v rámci „Krajské digitalizace“ a v rámci projektu IROP EU „*Knihovna Liberec - zkvalitnění ochrany a zpřístupnění knihovního fondu a jeho prezentace*“, předmětem digitalizace byl fond germanik z českých zemí („sudetika“) a regionální publikace. Čeká se na zveřejnění v Národní digitální knihovně, která slouží pro zpřístupnění kulturního digitálního dědictví v České republice. Vybrané vzácné tisky byly restaurovány.

Výhled 2021-2027:

Budeme zajišťovat akvizici do knihovního fondu ve výši cca 4 mil. Kč ročně. Dle Standardu VKIS a Standardu pro dobrý knihovní fond vydaném Ministerstvem kultury ČR je doporučeno finanční zajištění akvizice knihovního fondu ve výši 30 – 45,-Kč na obyvatele.

Vytvoříme revizní oddělení knihovny pro průběžnou revizi knižního fondu.

Soustředíme se na zabezpečení a ochranu knihovního fondu: klimatizace depozitáře historických tisků, trvalé ukládání digitalizovaných dokumentů, balení knižního fondu, krabice na vzácné tisky, noviny a brožury ve skladu. Průběžná retrokatalogizace starších fondů. Skenování obálek knih.

- **AKVIZICE knihovního fondu ve výši min. 4 mil. Kč ročně**
- **nákup e-knih a e-výpůjček, databází (vzrůstající zájem uživatelů)** – 800 tis. ročně
- akvizice zajímavých publikací, např. Atlas sudetských nářečí „Atlas der deutschen Mundarten in Tschechien“ a dalších finančně náročných publikací - 100 tis. ročně
- **nákup techniky: knižní skener – 300 tis. Kč**
- dokončení digitalizace v projektu Výzva 25 – IROP – záložní úložiště poskytné Liberecký kraj
- **OCHRANA KNIHOVNÍHO FONDU**
- **2021-2027:**
 - digitalizace dalších (hlavně regionálních) dokumentů – ročně cca 100 tis. Kč
 - Konzervace a restaurování starých tisků cca 500 tis. Kč ročně
 - odkyselování regionálních periodik a monografií – cca 500 tis. stran = cca 200 tis. Kč ročně
- 2020–2025: projekty CzechElib, VISK8, případně další: konsorciální přístup k licencovaným databázím – cca 500 tis. Kč ročně
- Knihovna umístí část konzervačního fondu do **CENTRÁLNÍHO DEPOZITÁŘE** Libereckého kraje
- 2021-2023: přechod REKS na REGKS – knihovny regionu na ARL

Zapojení do Centrálního portálu knihoven v souladu s programem Celostátní koncepce:

Krajská vědecká knihovna v Liberci se zapojila do vzniku a fungování Centrálního portálu knihoven (CPK), v letech 2015-2019 plnil funkci jednotného rozhraní pro vstup do systému českých knihoven. Centrální portál Českých knihoven má umožnit každému uživateli získat požadovaný dokument v tradiční tištěné nebo digitální formě kdykoliv, kdekoliv a odkudkoliv, 24 hodin denně, 7 dní v týdnu nejen v knihovně, ale i ze zaměstnání či z domova.

Výhled 2021-2027:

- 2020-2021: Centrální portál knihoven – knihovny.cz se stane zdrojem pro vnitrostátní Meziknihovní výpůjční službu s názvem *Získej! – knihovna se zapojí do tohoto systému*
Díla nedostupná na trhu – možnost studovat v knihovně či online vzdáleně dokument, který byl zdigitalizován – nyní publikace do roku 1989, od roku 2021 budou zpřístupněny publikace vydávané až do roku 2007.

Výstavní činnost

Knihovna poskytuje prostor pro pořádání výstav, výstavní činnost je zaměřena na celou řadu témat (literatura, historie, regionální témata apod., včetně vzdělávacích – např. ekologickou tematiku. Knihovna dává přednostně příležitost regionálním umělcům (fotografům, malířům) a organizacím. Spolupracujeme také s velvyslanectvími různých zemí. V roce 2015 byl zakoupen nový výstavní systém (stojany i závěsný systém) na všechny galerie, který umožňuje důstojnou instalaci artefaktů. Byl vytvořen i přehlednější orientační systém knihovny. Knihovna nabízí množství přednášek a pořadů pro veřejnost – od dětí až po seniory.

Výhled 2021-2027:

Zaměříme se na regionální vystavovatele, ale i na aktuální témata společenská i ekologická, na výročí regionálních osobností, časté vystavování aktuálních knižních novinek či zajímavých publikací z našeho fondu

- např.: výstava k výročí Adolfa Loose, výstava Mácha, Exupery, Andersen apod.
- výstava a představení restaurovaných tisků v listopadu 2020 a březnu 2021
- 2022-2023: dokoupení výstavních panelů a výstavní techniky – 300 tis. Kč
dokoupení nábytku pro prezentační účely (na veletrzích a dalších akcích) – cca 100 tis. Kč.
výměna čalouněného nábytku (židle v sálech, pohovky a křesla) – 400 tis. Kč

2.3 Výchovně vzdělávací

Současný stav:

Děti a mládež

Krajská knihovna má vybudovaný systém a nabídku pořadů podporujících čtení, čtenářskou gramotnost a rozvoj všeobecného přehledu. Tento systém by se měl nadále zlepšovat v součinnosti se ŠVP a aktivitami škol.

- denní nabídka pořadů podporujících čtení pro MŠ a ZŠ v Knihovně pro děti a mládež každoroční pořádání odborné konference Současnost literatury pro děti a mládež s podporou IBBY a ve spolupráci s pedagogy TUL pravidelné semináře a přednášky
- výstavy ilustrátorů dětské knihy
- celostátní kampaně k podpoře čtenářské gramotnosti (Noc s Andersenem, Den pro dětskou knihu. Knižka pro prvňáčka, atd.), od roku 2018 oslovení rodičů při narození dítěte (Vítání občánků) ve spolupráci se SML a další aktivity pro rodiče s dětmi s tím spojené – projekt Bookstart
- tematické workshopy pro střední školy zaměřené na literaturu a čtenářství, rozvoj

informační gramotnosti, regionální dějiny apod.

Výhled 2021-2027:

- pokračující projekt Bookstart pro rodiče s dětmi do 3 let (v budoucnu zaměřeni i na děti 3-6 let) a čtenářského klubu Kolibřík, další aktivity pro tuto cílovou skupinu
- oslovení středních škol se záměrem spolupráce s knihovnou jako s důležitým partnerem v oblasti neformálního vzdělávání
- vytvoření dílny makerspace a tech. Laboratoře – řemeslnická dílna včetně vybavení a lektora – nutný nákup techniky / tablety, speciální PC, 3D technika/, finance na lektora
- vytvoření dílny robotické – ve spolupráci s TUL
- pokračování v celostátních kampaních k podpoře čtenářské gramotnosti
- pokračování projektu na podporu rozvoje čtenářské gramotnosti žáků a studentů (krajský projekt NAKAP) – Metodické centrum pro podporu čtenářské gramotnosti (cílová skupina: pedagogové ZŠ a SŠ, studenti pedagogických oborů vysokých škol)

Dospělí

Současný stav:

Knihovna nabízí cykly kulturních a vzdělávacích pořadů pro širokou veřejnost, chce být „třetím místem“ a centrem setkávání. Nabízí smysluplné trávení volného času, je prostorem pro vzdělávání a osobní rozvoj. Je centrem celoživotního vzdělávání. Poskytuje nejnovější literaturu a informační zdroje.

Výhled 2021-2027:

- Pokračující cykly vzdělávacích a kulturních pořadů pro veřejnost, se zaměřením na regionální osobnosti, historii Libereckého kraje a Euroregionu. Pravidelné literární a hudební pořady, přednášky odborníků z různých oborů lidského vědění.
- nové cykly zaměřené na společné a společenské aktivity (herní odpoledne, společné muzicírování, ruční a rukodělné práce)
- pořady pro rodiče s dětmi zaměřené na výchovu dětí (cvičení atp.)
- environmentální pořady
- workshopy z oblasti IT a nových technologií

Handicapovaní a senioři

Současný stav:

Bezbariérový přístup do knihovny (pro vozíčkáře a pohybově handicapované), indukční smyčky pro sluchově postižené, další kompenzační pomůcky. Bezplatný přístup k internetu, kurzy pro seniory: Nebojte se internetu, kurzy pro neslyšící na IPadech. Knihovna realizuje projekt „Děti čtou nevidomým dětem“ - natočení CD pro zrakově postižené děti, byly vytvořeny 3 Znakoknihy (videoknihy pro sluchově postižené), knihovna má vytvořenu webovou stránku www.kvkli.cz pro zrakově sluchově postižené.

Knihovna navázala spolupráci s CZPLK (neslyšící), proběhly exkurze a přednášky tlumočené do znakového jazyka, natočila se instruktážní videa (webová stránka) o knihovně. Byl zakoupen fond pro neslyšící. Navázali jsme kontakt s dalšími organizacemi a školami zabývajícími se tímto handicapem.

Krajská vědecká knihovna byla podrobena certifikaci pro standard **Knihovna Handicap Friendly** v oblasti neslyšících, zatím neúspěšně. Tento Standard <http://knihovna.nkp.cz/knihovna>

[122/cemi.htm](#) zohledňuje potřeby znevýhodněných občanů a stanovuje knihovně, jak jim kvalitně poskytnout své služby. Vytčeny zejména nedostatky webové stránky.

Výhled 2021-2027 (průběžně):

- vyčlenění pracovníků věnujících se handicapovaným, jejich účast na kurzu znakového jazyka, komunikace s neslyšícími
- oslovení organizací sdružujících mentálně postižené - Tulipan a dalších, navázání spolupráce se speciálními ZŠ
- prohloubení spolupráce s Jedličkovým ústavem a speciálními ZŠ pro tělesně postižené
- proškolení pracovníků v této oblasti
- služby pro domovy seniorů, čtení v domovech, donáška knih domů, spolupráce s kluby seniorů, rozšíření nabídky služeb čtení dětem v nemocnicích
- lepší propagace služeb pro handicapované - srozumitelným způsobem
- vytvoření nové webové stránky knihovny s přístupností pro handicapované WCAG 2.1
- natočení nových videí pro neslyšící včetně titulků
- další vydání speciálních knih v projektu „Děti čtou...“ a „Znakokniha“
- certifikace v dalších skupinách handicapů (Knihovna handicap friendly)

2.4 Vědecko výzkumná činnost, zahraniční vztahy, marketing

Současný stav:

Krajská vědecká knihovna je místem pro badatele, kteří hledají informace v tištěné produkci - akvizice knihovního fondu se zaměřuje na specifika zdejšího regionu, textil (nanotechnologie), sklo, šperky. Množství i zahraničních badatelů spoléhá též na online služby a vyhledávání na portále Kramerius.

Výhled 2021-2027:

Digitalizací fondů a přístupem k elektronickým zdrojům bude toto bádání podpořeno, Jako vědecká knihovna se bude více zaměřovat na nákup odborných publikací a bude propagovat vědu v České republice formou výstav, přednášek pro SŠ, veřejnost, apod.

Knihovna se bude systematicky věnovat regionální literatuře, vybuduje přehlednou a podrobnou databázi regionálních osobností a zdokonalí její prezentaci. – badatelská činnost v oblasti historické regionální literatury, zpřístupnění výsledků této činnosti (publikační a přednášková činnost) – např. vydání pramenné edice tzv. „Rohnovy kroniky“ **ROHN, Johann Carl. *Chronic vormals Böhmischer Cron-Lehen, nunmehr ins Allodium gezohener zweyer Städten Friedland, und Reichenberg ...*** . Altstadt Prag: gedruckt bey Johanna Pruschin, Wittib, durch Franz Slansky Factorn, 1763. T II 17 (převazba 19. stol.) (tzv. *Rohnova kronika panství Frýdlant a Liberec*).

Toto vydání bude přínosem pro české i německé badatele i zájemce o v oblasti českých a německých dějin: vydání 1000 ks – náklad cca 700 000,-Kč

Knihovna realizuje projekt Regionální osobnosti Libereckého kraje – shromáždění, zpracování a zpřístupnění informací o životě a činnosti významných osobností Libereckého kraje (webová stránka, přednášky,...). Knihovna je aktivním účastníkem projektu Centrální portál knihoven, propaguje jej směrem k veřejnosti, podpora vzdělávání prostřednictvím projektu Zpřístupnění děl nedostupných na trhu. Knihovna vydá další díl dvojjazyčných antologií německých autorů v edici „Květy“. Aktivní spolupráce s katedrami TUL.

Zahraniční vztahy

Knihovna je aktivní ve spolupráci s polskými a německými knihovnami v rámci Euroregionu Nisa ve skupině EUREX Knihovny. Spolupracuje s partnerským kantonem Libereckého kraje ve Švýcarsku, s knihovnami v St. Gallen. Ve výhledu je návštěva polské studentky v projektu ERASMUS a další rozvoj spolupráce s velvyslanectvími různých zemí.

Marketing služeb knihovny

Současný stav:

Knihovna spolupracuje s jinými organizacemi (Severočeské muzeum, Oblastní galerie, Divadlo F. X. Šaldy, Naivní divadlo, Lidové sady, Knihkupectví Fryč ad.). Etablovala se jako kulturní a vzdělávací instituce v tisku zřizovatele i SML (Liberecký zpravodaj), aktuality o knihovně jsou pravidelně publikovány v denním tisku (Liberecký deník), nepravidelně v dalších médiích. Tištěné plakáty jsou vylepovány na plakátovací plochy města Liberec. Byla uzavřena deklarace o spolupráci s Českým rozhlasem Liberec. Do médií jsou pravidelně posílány tiskové zprávy. V rámci projektu IROP byly osazeny na fasádu knihovny nové LED tabule – další informační médium. Knihovna buduje novou webovou stránku, má Instagram, Facebook (cca 5 000 fanoušků), kam pravidelně přispívá.

Výhled 2021-2027:

Knihovna aktivně rozvíjí PR knihovny v oblasti internetu a sociálních sítí (Instagram, YouTube, Facebook), pořádá pravidelná setkání s novináři, umísťuje reklamu do veřejných dopravních prostředků, oslovuje veřejnost pořádáním venkovních akcí, účastní se festivalů a městských slavností. Snaží se získat návštěvníky i čtenáře mezi širokou veřejností – akcemi v ulicích, školách a jinde. Knihovna bude mít sadu propagačních předmětů k prodeji a součástí PR kampaně bude i PR video o aktivitách a provozu knihovny. **120 tis. Kč.**

Pro potřeby knihovny a zjištění zpětné vazby (a dle Standardu pro dobrou knihovnu) se každých 5 let zjišťuje spokojenost uživatelů se službami knihovny pomocí standardizovaného dotazníku (ankety). Tento průzkum proběhl v roce 2015, další bude knihovna realizovat v roce 2021.

2.5

IT technologie a zabezpečení výpůjčních služeb knihovny

Knihovna využila v rámci projektu IROP technologii RFID k označení knihovního fondu ve volném výběru a výběrově ve skladech. Byla vybavena detekčními bránami ve vchodech do knihovny, k dispozici jsou všechny komponenty pro RFID půjčování a vracení, zařízení pro jednodušší a efektivnější revizi dokumentů. Nová technologie umožňuje čtenářům jednoduchý samoobslužný provoz.

Knihovna se v pilotním programu pokusí o částečný samoobslužný provoz ve večerních hodinách.

Výhled 2021-2027:

Nové webové stránky – 200 tis. Kč

Wifi – komplexní řešení, rozšíření signálu a řešení pro zabezpečení – 170 tis. Kč

Nákup RFID čipů na dobu po skončení projektu IROP – 200 tis. Ročně

Nákup 4 * 48 1GB portů do datové struktury sítě - 400 tisíc

Digitální telefonní ústředna + telefony - 600 tisíc

obnova tiskáren za síťové - 90 tisíc

Datová uložení - 100 tisíc

Obnova technologií a doplnění stávajících je pro knihovnu zásadní – např. i v oblasti RFID

(automatizované vracení do regálů, půjčovni boxy atp.). Stejně jako ve vzdělávacích kurzech či workshopech pro veřejnost.

3. Zaměstnanci KVK:

Současný stav:

Na pozicích odborný knihovník: VŠ knihovníci: 17,75, VŠ ostatní: 9,25, SŠ knihovníci: 28, SŠ ostatní: 17,67. Ostatní: 3.

Knihovna se snaží ve výběrových řízeních zkvalitňovat skladbu pracovníků tím, že na uvolněná pracovní místa (většinou pouze na dobu určitou, zástup za RD) bere pouze knihovníky/ice minimálně se SŠ vzděláním, s ohledem na charakter místa s VŠ vzděláním. Probíhají odborná školení pro pracovníky knihovny - semináře a přednášky knihovnické, literární, čtenářská gramotnost, manažerská školení, jazykové kurzy, kurzy IT, ekonomická školení, školení BOZP a další. Od ledna 2020 jsou pracovníci zařazeni do pracovních pozic dle nového Katalogu prací.

Výhled 2021-2027:

Dle celostátní Koncepce knihoven je nutné věnovat velkou pozornost vzdělávání pracovníků, role knihovny jako vzdělávacího centra vybaveného moderní informační technikou vyžaduje kompetentní pracovníky, které knihovna zaměstnává jako lektory či přednášející. Spolu s rolí knihovny se mění i role knihovníka, velký důraz je proto kladen na **celoživotní vzdělávání knihovníků** - nejen v oblasti literatury, ale i informačních technologií, pedagogických schopností a dovedností.

- Zvyšování kvalifikační úrovně pracovníků knihovny ve stávajících kategoriích, seznamování se s novými trendy a novými technologiemi
- Studijní cesty do zahraničních knihoven, výměny pracovníků
- Kurzy se zaměřením na handicapované občany
- Kurzy se zaměřením na problémové okruhy uživatelů
- Vytvoření plánu systematického celoživotního vzdělávání, prohlubování kvalifikace podpora celoživotního vzdělávání zaměstnanců v souladu se Standardem VKIS, podle NSK a NSP, jejich vysílání na odborné semináře, konference, studijní cesty. Podpora účasti zaměstnanců na jazykových, manažerských kurzech, kurzech komunikace s uživateli a dalších odborných kurzech
- školení s přihlédnutím k novým činnostem, které v knihovně probíhají nebo budou probíhat (maker space), důraz na lektorské dovednosti, sociální sítě, nové metody práce s dětmi apod.
- Zaměstnávání dobrovolníků (užší propojení s komunitou a pomoc přímo v knihovně)

Pro zaměstnance knihoven Libereckého kraje:

organizování kurzů IT, odborných kurzů z oboru knihovnictví a dalších kurzů. Metodická pomoc při plnění úkolů vyplývajících z Regionálních funkcí.

Srpen 2020

Mgr. Blanka Konvalinková